

Cea mai tristă știre din Tel Aviv O lume fără SCHECHTER

Îmi amintesc de-o tulburătoare întâlnire cu I. Schechter - de ce tocmai acum, în acest nefericit moment?! - la puțin timp după apariția celui volum al său, absolut de neuitat, *Știri eterne*. I-am declarat atunci că subscriu la panegiricul lui Walter Lippmann, un ziarist „care știa să scrie articole-Roentgen, / articole-scafandri care coborau / adânc, în smârcurile evenimentelor”. (Și, ca o paranteză, și la poezia lui Schechter de atunci: „Puțini știu să scrie articole / și mai puțini știu să le citească / iar cei ce le-nțeleg sunt ca bizonii / pe cale de dispariție”).

Lippmann fusese mereu consultat de președinții diverselor state, solicitându-l să le explice ce a vrut să spună în diversele sale articole, deși aceiași oameni politici „Făceau războaie fără să-l consulte / și pe urmă se milogeau de el / să-i învețe cum să iasă din noroi. // Nu-și închipuiau că el va muri / și ei vor rămâne orfani de oracol”.

Da, de asta mi-am amintit de acest volum tocmai la moartea lui Schechter. „Bine-mi pare! - mai spunea poetul - să vadă și ei / că nimeni nu se poate lipsi de ziaristi - / nici guvernele, nici Cenzura / ba nici măcar redacțiile de ziare!”.

Nici noi, dragă Schechter - Igor, cum îți spuneam în tinerețile noastre -, nu ne putem lipsi de spiritul tău viu. Cum să accept că nu mai ești printre noi?!

În ziarul „Ultima oră”, unde erai redactor principal, rubrica ta, „1 minut”, a continuat să apară și vineri, 28 septembrie 2007, atunci când nu mai erai. Și din nou ai reușit să ne tulburi.

„EVREI. Scriitorul evreu-american Bernard Malamud a spus că «toți oamenii sunt evrei». Afirmatia e discutabilă, deoarece mulți evrei nu vor să fie evrei și reușesc să nu fie”.

Cum să nu-mi fi amintit de întrebarea ironică: „Cine este chinez?”, din același volum de *Știri eterne*: „Culcat pe spate stau sub pini falnici / Din pădurea Wang-Yun / Și-n ochii mei / Privesc spre nicăieri / Trec filosofi din vremi apuse: / Maimonide, Spinoza, Buber, / Rabi Levi Itzhak din Berdicev, / O droaie de mari înțelepți galilieni / Frământați de problema

«cine este... chinez?» / Iar eu culcat sub pini chinezi le răspund: / «Eu sunt chinez. Voi sunteți chinezi. / Până și chinezii sunt chinezi. / Numai cine se face chinez [sau ne declară că n-ar mai fi chinez, iartă-mi intervenția] / Nu-i chinez”.

S-a scris în aceste zile despre Igor că ar fi fost un umorist prin excelență, cu o disponibilitate satirică strălucitoare, dar era mai mult decât atât, era un om cu un admirabil surâs, cu o vervă încântătoare și cu un farmec - cum să-i spun? - „à la Schechter”. Era, mai presus de orice, un moralist (a se citi *Discree*) și fără acel rictus disprețuitor pentru ceilalți... Îmi amintesc cele zece porunci pe care-a hotărât să le dăruie celor care nu-l iubeau, ba chiar, dimpotrivă, dar se amuzau și ei, citindu-l: *Decalog* - 1. Să nu ucizi încontinuu / 2. Să nu furi în prostie / 3. Să nu girezi / 4. Fii treaz și în somn / 5. Nu regreta delictele înainte de le comiți / 6. Nu-ți fie teamă să te compromiți / 7. Fii ce pari / 8. Fă invers / 9. Cinstește-i pe cei ce plătesc pentru asta / 10. Pupă-te”.

Îmi scriai, dragă Schechter, pe coperta știrilor tale eterne: „Dorelului - care este pentru mine singura știre bună primită din București; străvechea prietenie a lui I. Schechter”. Îi scrisesem atunci că, în ceea ce mă privește, „încă mă zbat și mă străduiesc să rezist”. Și iar mi-am amintit de zilele când lucram împreună la o neobișnuită piesă de teatru: *Nu, nu, nu*, care încă nu s-a jucat. Cine ar fi putut s-o joace în acei ani ai tinereții noastre? Dar o să fie jucată cândva, îți promit, și se va intitula, ca și atunci, ca și astăzi, aceste rânduri: „Nu, nu, nu... nu-i adevărat!”. Cărbușul (așa se numea eroul piesei) - ziaristul-cărbuș nu moare niciodată!

Și parcă te văd, surzând, la viitoarea piesă, chiar în seara premierei: „Singura veste bună care mi-a parvenit din București, după ce murisem puțin...”.

Igorului, cu străvechea îndârjire de a rămâne același, orice s-ar întâmpla,

DOREL DORIAN

Fax din Tel Aviv

Mafia inexistentă există

În toți anii, poliția a susținut că în Israel nu există o mafie. Abia de o lună avem și noi o mafie pentru că poliția a recunoscut că o avem de mulți ani.

Acum, chiar dacă mafia ar dispărea, ea tot va exista pentru că poliția susține că există.

Spre deosebire de mafia din mafiile străine, care sunt materialisti până la sânge, mafia din mafia israeliană sunt idealisti cu prețul vieții altora.

Ce vor ei în fond? Să ridice țara în rândul țărilor dezvoltate. Căci nu e de suportat ca America să aibă o mafie și până și Italia să aibă o mafie, iar Israelul nu.

Mafia israelieni sunt și modești. Ei nu se amestecă în literatură. Avem scriitori escroci, dar nu avem scriitori criminali. Mafia noastră au aspirații modeste: vor numai cazinouri și bordeluri.

Au vrut să intre în politică, însă nu au reușit. Pentru politică, mafia israelieni încă nu sunt destul de corupți.

I. SCHECHTER z.I.

IN MEMORIAM DUMITRU SOLOMON ar fi împlinit 75 de ani (1932-2004)

Puțini dramaturgi s-au salvat de presiunea „neslăbită” a cenzurii și ideologiei comuniste, fără a ocoli teme majore. Redactor șef la „Teatru, azi”, Dumitru Solomon s-a dovedit mai puțin „ortodox” ca alți „funcționari de partid”. Îi avea ca maeștri pe

Socrate, Diogene, Erasmus. S-a ținut departe de intrigile dinaintea de '89 și, mai mult, de „rechiniada” de după. Aparent dur, sceptic, autorul este un refutat al „iluziilor pierdute”.

Născut la 14 decembrie 1932, la Galați, licențiat al Facultății de Litere din București, Dumitru Solomon a scris numeroase eseuri, cronici de teatru, proză și, mai mult, dramaturgie. Din bibliografia sa, menționăm: „Socrate, măști contemporane” (1970), „Fata Morgana” (1973), „Socrate”, „Diogene câinele” (1974), Teatru (1997). A fost premiat de U.S.R. (1982, 1985), U.N.I.T.E.R. (1995). Talentul său s-a „realizat” mai plenar după 1989, căci „Miriam și nisipurile mișcătoare”, alte piese despre Holocaust nu plăceau cenzurii.

În calitate de critic literar, a scris despre Camil Petrescu, ca prozator a excelat în schițe. Unii critici i-au comparat maniera cu aceea a lui Brecht, în dramaturgie. „Fata Morgana” a fost scoasă de pe scenă de către cenzură.

După generația Baranga, au urmat Mirodan, D. Dorian, apoi D. Solomon, Iosif Naghiu, Radu F. Alexandru.

BORIS MARIAN

Urmare din pag. 6

Copiii evrei duși la Auschwitz ar avea azi peste 60 de ani. Dintre orădenii deportați, puțini au supraviețuit și cei ce sunt printre noi au transformat comunitatea în a doua lor casă.

JCC Oradea reprezintă, citându-l pe președintele F.C.E.R., dr. Aurel Vainer, „o minune a supraviețuirii”. Copiii de azi sunt nepoții, faptici sau spirituali, ai celor de ieri. Ei construiesc un viitor, nesperat la un moment dat. Centrul acesta comunitar este șansa unei vieți evreiești înfloritoare într-un oraș în care cărțile de rugăciune nu s-au clintit din loc. Poate că tot mai multe degete, de copii și maturi, vor căuta frenetic Cuvântul lui Dumnezeu în sinagogă, dar, de ce nu, și la lecțiile de Talmud Tora din cadrul Centrului Comunitar Evreiesc.

*

Manageriat la superlativ

Aproape toți cei pe care i-am întâlnit, fie ei orădeni sau oaspeți, ne-au vorbit despre capacitatea unică de a organiza viața comunitară a președintelui ing. Felix Koppelman. Zi de zi, domnia-sa este implicat în ameliorarea vieții tinerilor și vârstnicilor care trăiesc aici. Câteva dovezi clare sunt chiar edificarea rapidă a Centrului Comunitar, calitatea, deocamdată neegalată, a cantinei, felul în care arată, pentru trecători, Marea Sinagogă Ortodoxă.

JCC ORADEA sau șansa unei renașteri

ISRAEL SABAG,
directorul de programe JOINT
pentru România

„JOINT identifică nevoile din comunități”

completată de JCC-uri care, împreună, urmăresc același lucru - atragerea evreilor spre comunitate, spre o viață evreiască completă.

- Care este atu-ul Centrului Comunitar?

- În lumea modernă, spre deosebire de trecut, în fața oamenilor se deschide un avantaj larg de oferte. JCC reprezintă o alternativă adaptată la modernitate, în care elementul iudaic este predominant.

- Cum vor funcționa JCC-urile și cui se adresează acestea?

- Prin politica și concepția sa, JOINT încearcă să identifice mereu nevoile care apar în comunități. Punem un accent deosebit pe profesionalism și ne adresăm tuturor grupelor de vârstă, de la cei foarte mici la cei ce aparțin „vârstei de aur”. Tinerii au programe speciale, de asemenea cei de vârstă medie. Un alt fapt foarte important este că dorim să asigurăm activități constante. Centrele Comunitare Evreiești sunt parte a comunităților, iar în cazuri fericite, ca acela din Oradea, ele se află chiar în curtea comunității, alături de Sinagogă.

- Știu că intenționați să contribuiți la definitivarea unei rețele de JCC-uri. Care este condiția ca un asemenea centru să ia naștere într-un oraș?

- Oriunde unde sunt suficienți evrei, cred că putem face un pas pentru punerea pe picioare a unor asemenea proiecte.

- Care este scopul înființării Centrului Comunitar Evreiesc?

- Aceste centre încearcă să aducă mai aproape populația evreiască de viața comunitară. Timp de peste 2000 de ani, în Galut, evreii au fost uniți prin religie, prin apartenența la Sinagogă și la iudaism, ceea ce îi făcea să se simtă împreună. Azi, viața religioasă este

NILU ARONOVICI,
președintele D.A.S.M.

„Vor veni în acest centru vârstnici, care își vor petrece zilele în compania celor tineri, și va fi un moment de referință pentru viața lor. Pentru noi este un lucru deosebit de bun. Această apropiere este benefică pentru socializare, pentru desprinderea din singurătate și izolarea.”

Ing. ALBERT
KUPFERBERG,
secretar general al F.C.E.R.

„Am asistat la un eveniment deosebit, ca urmare a colaborării dintre Comunitatea Evreilor din Oradea, JOINT și Federație, care deschide noi perspective în cadrul comunității din Oradea. Centrul Comunitar Oradea, fiind primul inaugurat, este un exemplu pentru celelalte comunități. La 29-30 septembrie se inaugurează și Centrul Comunitar Evreiesc București, în Strada Popa Soare, care sperăm să aibă același succes ca acesta.”

Concert de muzică evreiască pe Dunăre

Vocile coriștilor brăileni și armonica fermecată a lui Bogdan Lifșin s-au făcut auzite pe Dunăre, într-un spectacol original, organizat pe unul din vasele de croazieră, de conducerea comunității (președinte - David Iancu Segal, vicepreședinte - Herman Goldemberg, secretar - Roxana Angelescu) și generația de mijloc (responsabilă - Nadia Ustinescu). „Heveinu Șalom Alehem” - „Să fie pace în lume”. Cunoscutul cântec, purtat de valurile Dunării în preajma Anului Nou iudaic, a fost adresat lumii întregi. Gândurile interpretelor, gândurile noastre s-au înălțat către „Adon Olam”, așa cum se cuvine, mai ales, în luna Elul. Ne-am amintit că din „Sion” va porni glasul lui „Adon Olam”, că suntem „Am ehad, lev ehad” - „Un singur popor, o singură inimă”. Muzica a însoțit poporul evreu de-a lungul unei istorii pline de dramatism, devenind, în timp, una dintre cheile renașterii noastre. Cu suflul îndreptat spre Israel, cu conștiința *idishkeit*-ului, așa au cântat talentații coriști, impresionând publicul: gazde și oaspeți (delegația F.C.E.R., condusă de vicepreședintele ing. Paul Schwartz, din care au făcut parte dr. Irina Cajal, membră în Comitetul Director al Federației, Ivan Truțer, șeful Sectorului F.C.E.R. al Centrului de instruire și recreere,

prof. univ. dr. Mircea Botescu). Membri ai comunității de toate vârstele au aplaudat în tact, au cântat sau au murmurat numai, cum le-a cerut-o dirijorul. S-au simțit bine împreună. Au reconfirmat - dacă mai era nevoie - că nu anul nașterii înscris în cartea de identitate contează, ci vârsta inimii și a minții. „În numele Federației și al meu personal, felicit activitatea comunității din Brăila, pe domnul președinte David Iancu Segal și întreg colectivul său”, a spus ing. Paul Schwartz. „Organizarea acestui spectacol de muzică

evreiască pe Dunăre se înscrie în noul concept de instruire și recreere inițiat de președintele F.C.E.R., dr. Aurel Vainer. Și nu întâmplător este cu noi șeful acestui sector, Ivan Truțer, căruia i se datorează urgentarea reconversiei celor trei Centre de instruire și recreere ale Federației, de la Cristian, Borsec, Eforie Nord”. Mulțumind pentru aprecieri și pentru participare la spectacolul de pe vas, „pe un traseu al liniștii și recreerii”, președintele comunității, David Iancu Segal, a evidențiat faptul că liderii F.C.E.R. au „răspuns favorabil ori de câte ori au fost probleme de rezolvat în comunitatea brăileană. Asigurăm conducerea Federației că ne vom strădui ca realizările comunității din Brăila să fie întotdeauna la înălțimea așteptărilor, că-i vom fi, întotdeauna, alături. Ne bucurăm că am reușit să reunim, suflătește, toate generațiile, știut fiind că muzica și natura sunt buni catalizatori”.

Am trăit visul unei dimineți de vară, cu prea plinul recunoștinței pentru ospitalierele gazde și pentru talentații muzicieni. Vizita la Sinagogă, care ne-a impresionat prin buna întreținere, curățenie, frumusețe arhitectonică, a încheiat ziua de neuitat petrecută în comunitatea din Brăila. (I.D.)